

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

คดีหมายเลขดำที่ อบ. ๑๓๐/๒๕๖๒
คดีหมายเลขแดงที่ อบ. ๑๗๑/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองอุดรธานี คดีหมายเลขดำที่ บ. ๘๗/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ บ. ๒๘/๒๕๖๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ขณะผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ (ปัจจุบันคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๔๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีมีการร้องเรียนว่าผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจากข้าราชการครูผู้เสนอผลงานขอรับการประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมีความเห็นว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๘๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

/เห็นว่า...

เห็นว่าพฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดไม่ร้ายแรงกรณีอาศัยอำนาจและหน้าที่ของตน
 หาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่น และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วตามมาตรา ๘๔
 วรรคสอง และมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ควรลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒
 ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน และรายงานการดำเนินการทางวินัย
 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา ผู้ฟ้องคดีทราบคำสั่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 แต่ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิด
 วินัยอย่างร้ายแรง จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง
 ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๓๙/๒๕๕๓
 ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ซึ่งคณะกรรมการ
 สอบสวนวินัยร้ายแรงมีความเห็นว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ควรลงโทษ
 ไล่ออกจากราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ
 (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีมติให้
 ลงโทษไล่ออกจากราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ
 ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ อุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา
 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) มีหนังสือ
 ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/๕๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 มีมติยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี
 และที่ลงโทษไล่ออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการให้ถ้อยคำ
 ของกลุ่มข้าราชการครูทั้งหกรายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำมารับฟัง เป็นถ้อยคำที่ตระเตรียมกันมาว่า
 เมื่อเสร็จพิธีรดน้ำดำหัวเนื่องในเทศกาลสงกรานต์ กลุ่มข้าราชการครูทั้งหกรายได้เข้าพบผู้ฟ้องคดี
 เพื่อปรึกษาหารือเรื่องผลงานและกรรมการ ณ ห้องปฏิบัติราชการของผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดี
 เรียกรับเงินจากกลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวรายละเอียด ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่ารับรองคณะกรรมการ
 ตรวจสอบผลงานทางวิชาการที่เดินทางมาตรวจผลงาน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่นำถ้อยคำของ
 กลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวและพยานในส่วนที่ให้การเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟ้องคดีมารับฟังให้รอบด้าน
 มีการแทรกแซงจากนักการเมืองในพื้นที่ และถูกกดดันจากชมรมครูปฐมวัย เพราะขณะที่
 กลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวเข้าพบผู้ฟ้องคดี ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการประเมิน จึงยังไม่ทราบว่า
 มีใครเป็นกรรมการ และผู้ฟ้องคดีก็ไม่ทราบมาก่อนว่ากลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวจะขอเข้าพบ

/ปรึกษาหารือ...

ปรึกษาหารือในเรื่องใด ประกอบกับไม่ปรากฏว่ากลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวมีผู้ใดจ่ายเงิน ทั้งผลการประเมินกลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวไม่มีผู้ใดผ่านการประเมิน แสดงให้เห็นว่าการประเมิน เป็นไปตามคุณภาพที่แท้จริงของผลงาน ไม่มีปัจจัยเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง สำหรับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเวลาที่ผู้ฟ้องคดีถูกร้องเรียนมีนักรการเมือง ในพื้นที่ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี เพราะกลุ่มข้าราชการครูที่เป็นฐานเสียงไม่ได้รับประโยชน์จากการแต่งตั้ง โอน (ย้าย) การบรรจุแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งใหม่ และการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ จึงกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดีให้ได้รับ โทษทางวินัย แม้จะไม่มีพยานหลักฐานแต่ก็เห็นได้จากการพิจารณาอุทธรณ์ที่ทำให้เชื่อได้ว่า มีการแทรกแซงจากนักรการเมืองดังกล่าว อันเป็นเหตุให้การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีล่าช้า ถึง ๓ ปี ๗ เดือน ไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นอกจากนี้ การลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดี ออกจากราชการถือเป็นการลงโทษซ้ำในการกระทำครั้งเดียว จึงขัดต่อหลักทั่วไปที่ว่าบุคคลไม่อาจ ถูกลงโทษหลายครั้งในการกระทำครั้งเดียว ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษทางอาญาหรือโทษทางวินัย ต้องห้ามตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีอำนาจเพิ่มโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีได้ แต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ไม่ได้ยกเว้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะใช้อำนาจได้เป็นพิเศษ และคดีของผู้ฟ้องคดีมีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๗/๒๕๕๗ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน
 ๒. เพิกถอนคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ
 ๓. เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/๕๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี
 ๔. ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมายคืบทุกประการ
- ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในข้อหาที่ฟ้องว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕

/ที่เพิ่มโทษ...

ที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้พิจารณาจากเอกสารหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ประกอบกับเอกสารการอุทธรณ์และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ฟ้องคดีแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ (ปัจจุบันคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต ๓) ได้จัดพิธีรดน้ำดำหัวให้กับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต ๓ หลังจากเสร็จพิธีกลุ่มข้าราชการครูซึ่งเป็นผู้ส่งผลงานทางวิชาการกลุ่มการศึกษาปฐมวัยประมาณ ๑๐ คน ได้เข้าพบผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีได้นำรายชื่อของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. กำหนดเพื่อแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการอ่านให้แก่กลุ่มข้าราชการครูที่เข้าพบฟัง โดยมีพยานบุคคล ได้แก่

ให้ถ้อยคำทำนองเดียวกันว่า เห็นข้าราชการครูกลุ่มสาระการศึกษาปฐมวัยดังกล่าวมาร่วมงานในวันดังกล่าวและได้เข้าพบผู้ฟ้องคดี และอ้างด้วยว่าผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินด้วย และพยานบุคคล ได้แก่

ให้ถ้อยคำทำนองเดียวกันและสอดรับกันว่า มีการเรียกรับเงินจากคณะครูผู้ส่งผลงานทางวิชาการ รายละเอียด ๑๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่แน่ใจว่าใครรับ ซึ่งผู้ฟ้องคดีชี้แจงไม่ชัดเจนว่าไม่ได้เรียกรับเงินดังกล่าวตามข้อกล่าวหาอย่างไร และข้อกล่าวหาไม่เป็นความจริงอย่างไร และเมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประกอบคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ฟ้องคดีซึ่งให้การยอมรับว่ามีคณะครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเข้าพบตนจริง และยอมรับว่าตนได้อ่านรายชื่อที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการประเมินให้กับผู้เข้าพบฟังจริง และได้มีการกล่าวถึงจำนวนเงินด้วย จึงเห็นว่า พฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีในขณะที่กระทำการดังกล่าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่นเขต ๓ โดยได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการในสังกัด รวมทั้งการเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของข้าราชการครู จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติในการดูแลเกี่ยวกับการส่งผลงานและการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานของคณะครู ผู้ฟ้องคดีได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเรียกรับเงินจากกลุ่มข้าราชการครูผู้ส่งผลงานทางวิชาการรายละเอียด ๑๐,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการรับรองกรรมการประเมินทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงทางราชการได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการดังกล่าวไว้แล้ว จึงถือได้ว่าเป็นการอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่กำกับดูแลงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูในสังกัด รวมทั้งการเลื่อนวิทยฐานะ

/ชำนาญการ...

ขานาญการพิเศษของข้าราชการครู เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ และการที่ผู้ฟ้องคดีได้นำรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นความลับของทางราชการ มาอ่านให้แก่คณะครูที่เข้าพบฟัง แสดงให้เห็นถึงเจตนาที่จะทำให้คณะครูเกิดความเชื่อว่าตนสามารถติดต่อและวิงวอนขอความช่วยเหลือจากกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการได้จริง จึงถือได้ว่ามีเจตนาแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเจตนาทุจริตเพื่อให้ข้าราชการครูที่ส่งผลงานประเมินวิทยฐานะขานาญการพิเศษส่งมอบเงินให้ ซึ่งในการเรียกเก็บเงินนั้น แม้ว่าคณะครูดังกล่าวยังไม่ได้จ่ายเงินหรือไม่ยินยอมที่จะจ่ายเงิน ให้ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จ ตั้งแต่ขณะที่เรียกแล้ว และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ขอบปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ อีกทั้งการที่ผู้ฟ้องคดีเป็นถึงผู้บริหารการศึกษาย่อมต้องรู้สำนึกชีวิตได้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร การกระทำของผู้ฟ้องคดีมีผลกระทบต่อความรู้สึกของข้าราชการครูกลุ่มดังกล่าว ประชาชนทั่วไป หรือของทางราชการที่จะมีความรังเกียจ และนำไปสู่การเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์หน้าที่ของผู้ฟ้องคดีได้ การกระทำของผู้ฟ้องคดีเข้าข่ายเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน กระทำการที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการนั้น เหมาะสมแก่กรณีความผิดและเป็นไปตามแนวทางการลงโทษที่คณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าวแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติให้ยกอุทธรณ์ และแก้ไขคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเดิมลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน โดยเพิ่มโทษเป็นคำสั่งไล่ออกจากราชการให้ถูกต้องต่อไป ดังนั้น การพิจารณาอุทธรณ์ของ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ในการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่มีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งแจ้งตาม

/หนังสือ...

หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/๕๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙
 ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นก่อนว่า การที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑
 มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕
 เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พยานกลุ่มที่เป็น
 ข้าราชการครูที่ส่งผลงาน ได้แก่

และ ให้ถ้อยคำตรงกันว่า หลังจากเสร็จพิธีรดน้ำดำหัวได้เข้าพบผู้ฟ้องคดีที่ห้องทำงาน
 โดยผู้ฟ้องคดีได้อ่านรายชื่อกรรมการอ่านผลงานและแจ้งว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแล
 กรรมการอ่านผลงานคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท แม้พยานบางคนให้ถ้อยคำแตกต่างกันเกี่ยวกับ
 วันเวลา สถานที่ และจำนวนคนที่เข้าพบผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่ไม่ถือว่าข้อแตกต่างเกี่ยวกับวันเวลา
 สถานที่ และจำนวนคนที่เข้าพบผู้ฟ้องคดีนั้นเป็นข้อสาระสำคัญ การที่
 ผู้ร้องเรียนและพยานที่เป็นข้าราชการครูผู้ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะ
 ชำนาญการพิเศษให้ถ้อยคำว่า ผู้ฟ้องคดีมีการเรียกรับเงินเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดี
 หากไม่มีมูลความจริงหรือไม่มั่นใจในพยานหลักฐานว่าเป็นความจริง คงไม่กล้าร้องเรียนและให้การ
 ปรีกปรัผู้ฟ้องคดีเช่นนั้น เพราะไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน ประกอบกับในเบื้องต้นของคดีนี้
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่
 ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ซึ่งผู้ฟ้องคดี
 ได้ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งระดับรองผู้อำนวยการ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติสูงและยังมีโอกาสก้าวหน้าในชีวิตราชการอีก
 แต่ผู้ฟ้องคดียอมรับผลของการลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงดังกล่าว ซึ่งผิดวิสัยข้าราชการโดยทั่วไป
 หากเห็นว่าตนเองไม่ได้กระทำความผิดแต่ถูกลงโทษด้วยเหตุที่ไม่เป็นธรรมก็ต้องโต้แย้งคำสั่ง
 ด้วยการอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้ฟ้องคดีกลับยอมรับผลของคำสั่งนั้น เสมือนว่าผู้ฟ้องคดียอมรับข้อเท็จจริง
 ที่เกิดขึ้นดังกล่าวและพึงพอใจต่อการลงโทษตัดเงินเดือน จึงมีน้ำหนักให้เชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดี
 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑
 (ปัจจุบัน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓) ตามคำสั่งสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ที่ ๑๙๑/๒๕๕๑ เรื่อง มอบอำนาจให้ข้าราชการปฏิบัติราชการแทน
 ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้มอบอำนาจให้ผู้ฟ้องคดีสั่งและปฏิบัติราชการแทน และ
 รับผิดชอบงานบริหารงานบุคคล (เฉพาะกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
 กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และกลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ) ได้นำรายชื่อ
 ของคณะกรรมการที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการมาอ่าน
 ให้แก่คณะครูที่เข้าพบฟังยอมเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ที่เข้าพบผู้ฟ้องคดีได้ว่าจะสามารถติดต่อ

/หรือขอความ...

หรือขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการอ่านผลงานเพื่อให้ตนผ่านการประเมินวิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษได้จริง หากผู้ที่เข้าพบยินยอมเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลกรรมการอ่านผลงาน
คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้อง การกระทำดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอาศัยโอกาส
ที่ตนมีหน้าที่กำกับดูแลงานบริหารงานบุคคล เรียกรับเงินจากครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมิน
เลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่น
ได้ประโยชน์ที่มิควรได้ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะยังไม่ได้รับเงินจากคณะกรรมการดังกล่าวก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จ
ตั้งแต่ขณะที่เรียกแล้ว กรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ
หน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริต
ต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี
ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖
เรื่อง ขอรื้อปรุมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี
กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕
เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย
ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ และวรรคห้า และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และมีผล
ให้โทษเดิมถูกยกเลิก คำสั่งเดิมที่ให้ตัดเงินเดือนก็สิ้นเงินเดือนไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่ง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕
ที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ จึงไม่เป็นการลงโทษซ้ำในกรณีความผิดเดียวกัน
ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ มีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี
จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า มูลเหตุคดีนี้เกิดจากฝ่ายผู้ร้องเรียนได้เข้าพบขอคำแนะนำ
จากผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับการเลื่อนวิทยฐานะ ผู้ฟ้องคดีได้ให้คำแนะนำ
กลุ่มบุคคลผู้ร้องเรียนตามวิสัยของผู้บังคับบัญชาที่ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับความก้าวหน้า
โดยมิได้เฉลียวใจว่าจะเป็นภัยกับตน เนื่องจากมีความบริสุทธิ์ใจว่าตนมิได้รับผลประโยชน์ใด ๆ
จากการให้คำแนะนำดังกล่าว เพียงเป็นการให้ข้อเสนอแนะแก่กลุ่มผู้ร้องเรียน อันจะแสดงถึง
พฤติกรรมที่จะมีเจตนาทุจริต ดังนั้น การให้คำแนะนำกลุ่มผู้ร้องเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชา
เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาขอเข้ารับคำแนะนำ จึงเป็นวิสัยปกติโดยทั่วไปที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ
โดยในวันนั้นพิจารณาคดีครั้งแรก ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งเป็นบันทึกถ้อยคำ

/ชুমยางสลิบ...

ซึ่งเป็นพยานบุคคลที่เคยให้การ
 ปรักรปราผู้ฟ้องคดี แต่ได้กลับใจด้วยเห็นแก่ความถูกต้องและเป็นธรรม จึงได้ให้การใหม่ที่เป็น
 ประโยชน์ต่อผู้ฟ้องคดี การที่ศาลปกครองชั้นต้นเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาทุจริต กรณีเป็นเจ้าพนักงาน
 เรียกรับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ จึงเป็นการพิจารณาที่คลาดเคลื่อน
 กับข้อเท็จจริงดังกล่าว อีกทั้งเหตุแห่งการร้องเรียนครั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีเชื่อโดยสนิทใจว่า

ข้าราชการครู สังกัดโรงเรียนบ้านหนองแวงโสภนพระ ได้รับคำสั่งจาก

ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จังหวัด ให้ทำหนังสือร้องเรียนผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ได้รับโทษทางวินัย เนื่องจากผู้ฟ้องคดี
 ไม่ตอบสนองความต้องการตามที่กลุ่มนักการเมืองเรียกร้องหรือร้องขอ สร้างความไม่พอใจให้
 กลุ่มนักการเมืองดังกล่าว จึงหาทางกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี อีกทั้งโดยปกติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 จะแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงภายหลังมีหนังสือร้องเรียนหลายวันหรือหลายเดือน
 เนื่องจากมีเรื่องร้องเรียนจำนวนมาก แต่กรณีผู้ฟ้องคดีเกิดการร้องเรียนขึ้นหลังการขอเข้ารับคำแนะนำ
 จากผู้ฟ้องคดีนานถึง ๖ เดือน ซึ่งเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ทำหนังสือร้องเรียน
 ผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ที่ ๑๔๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงทันที
 อันเป็นวันเดียวกับวันที่มีหนังสือร้องเรียน ซึ่งต้องมีผู้มีอำนาจในกระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้รีบ
 ดำเนินการโดยเร่งด่วน ถึงแม้จะไม่มีหลักฐานชี้ชัดว่ามีการสั่งการ แต่จากรูปเรื่องการร้องเรียน
 และการตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง บ่งชี้ชัดว่ามีการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาและนักการเมือง
 อย่างแน่นอน พยานปาก จึงเป็นพยานที่ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากได้ทำหนังสือร้องเรียน
 โดยการสั่งการของบุคคลอื่น อันเป็นการร้องเรียนที่ไม่สุจริต ส่วนพยานปาก
 ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริง ไม่เคยให้ถ้อยคำว่าผู้ฟ้องคดีสั่งการให้พิมพ์รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ.
 กำหนด เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการประเมินผลงานจากแผ่นบันทึกข้อมูลให้ผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดี
 ได้อ่านรายชื่อของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. กำหนดเพื่อจะแต่งตั้งเป็นผู้ประเมิน
 ให้กลุ่มคณะครูผู้ส่งผลงานฟัง แต่ให้ถ้อยคำในชั้นสืบสวนวินัยอย่างร้ายแรงว่า นำรายชื่อ
 กรรมการประเมินมาให้ผู้ฟ้องคดี อันเป็นถ้อยคำที่ขัดแย้งกับถ้อยคำในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริง
 ซึ่งเป็นถ้อยคำหลังเกิดเหตุการณ์ร้องเรียนไม่นาน จึงน่าเชื่อว่าถ้อยคำในตอนหลังที่พ้นระยะเวลา
 มานานถึง ๔ ปี อาจมีปัจจัยอื่นกดดันให้นางประกายให้การเป็นผลร้ายแก่ผู้ฟ้องคดีก็เป็นได้
 ถ้อยคำหลังเกิดเหตุการณ์ร้องเรียนไม่นานจึงมีความน่าเชื่อถือยิ่งกว่าถ้อยคำที่ระยะเวลาผ่านมา
 นาน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และศาลปกครองชั้นต้นรับฟังพยานปาก
 ในชั้นสืบสวนวินัยอย่างร้ายแรงอันเป็นผลร้ายแก่ผู้ฟ้องคดี ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง จึงเป็นการ
 ไม่ชอบ อีกทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

/ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕...

ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ ไม่มีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน เพราะผู้ฟ้องคดีไม่เคยได้รับเงินเดือนที่ถูกตัดคืนจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีได้รับทราบคำสั่งยกเลิกคำสั่งที่ลงโทษผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นบุคคลที่ถูกลงโทษซ้ำมากกว่า ๑ ครั้ง ในการกระทำเดียว อันเป็นการขัดกับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งมูลเหตุเรื่องนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องเรียน ไม่ได้มีความคิดหรือเจตนาแต่แรกที่จะเรียกรับเงิน หรือเป็นฝ่ายที่ริเริ่มเสนอตัวขอเป็นผู้ประสานงานหรือเป็นฝ่ายเข้าหาผู้ร้องเรียนเพื่อหาโอกาสเรียกรับเงิน แต่เกิดจากฝ่ายข้าราชการครูผู้ร้องเรียนขอเข้าพบผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีประสบการณ์เพื่อขอคำแนะนำปรึกษา ซึ่งเป็นเพียงการพูดให้คำแนะนำต่อผู้ได้บังคับบัญชาในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ดังนั้น เพียงการพูดแนะนำอันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ได้บังคับบัญชาโดยตรงจึงไม่อาจเป็นการแสดงเจตนาเรียกรับประโยชน์จากข้าราชการครูกลุ่มดังกล่าวแต่ประการใด ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีไม่อุทธรณ์คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้พูดให้คำแนะนำกลุ่มข้าราชการครูที่เข้าพบตนจริง ซึ่งคำแนะนำดังกล่าวแม้อาจเกิดประโยชน์ต่อข้าราชการครูผู้ได้บังคับบัญชา แต่เป็นกรณีไม่เหมาะสม หมิ่นเหม่ต่อการมองว่าหาผลประโยชน์ จึงมีความสำนึกในความผิดที่ผู้บังคับบัญชาได้ลงโทษ เพื่อจะได้เป็นอุทาหรณ์ เกิดความรอบคอบในการพูดจากับข้าราชการครูในโอกาสต่อไปที่จะไม่พรั่งพุดไปโดยมิได้คิดไตร่ตรอง แม้จะเป็นคำแนะนำที่อาจเกิดประโยชน์แก่ข้าราชการครูก็อาจเป็นโทษต่อผู้พูดได้

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นมีคำสั่งบังคับตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ในเรื่องการใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นประเด็นเดิมที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นพ้องด้วยกับความเห็น เหตุผล ข้อกฎหมาย และข้อวินิจฉัยตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น โดยไม่มีประเด็นซึ่งเป็นข้ออ้างข้อเถียงขึ้นใหม่ จึงขอถือเอาคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม เป็นคำแก้อุทธรณ์ ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี คู่กรณีไม่ได้ยื่นคำแถลงเป็นหนังสือ และไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ และคำแก้อุทธรณ์แล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ (ปัจจุบัน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓) ถูกร้องเรียนว่าเรียกรับเงินจากข้าราชการครูผู้เสนอผลงานขอรับการประเมินเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โดยรับว่าจะช่วยเหลือให้ผ่านการประเมิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงสอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีนำรายชื่อกิจกรรมการผู้ประเมินผลงานมาอ่านให้ข้าราชการครูผู้เสนอผลงานขอรับการประเมินเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษฟัง และได้บอกกล่าวให้จ่ายเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าอำนวยความสะดวกแก่กรรมการ แต่ไม่มีผู้ใดหลงเชื่อยินยอมจ่ายเงินให้ตามการชี้แนะของผู้ฟ้องคดี พฤติการณ์มีมูลเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๘๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วเชื่อว่า ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งกับกลุ่มข้าราชการครูสวาระการศึกษาปฐมวัย ให้เตรียมเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก และค่าอาหาร ให้แก่คณะกรรมการประเมิน โดยให้แต่งตั้งตัวแทนเพื่อรวบรวมเงินและโอนเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีในภายหลัง พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง กรณีอาศัยอำนาจและหน้าที่ของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง และมาตรา ๘๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เห็นสมควรลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป และรายงานการดำเนินการทางวินัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา ซึ่งผู้ฟ้องคดีมิได้อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าว ต่อมา อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ มีมติว่า ผู้ฟ้องคดีเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ได้เรียกรับเงินจากกลุ่มข้าราชการครูที่ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ รายละ ๑๐,๐๐๐ บาท จริง พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม

/และมาตรา...

และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสมกับกรณีความผิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๓๙/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ซึ่งผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔ ปฏิเสธข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง สอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้อ่านรายชื่อกรรมการประเมินผลงานให้กลุ่มข้าราชการครูที่เข้ามาสอบถามตน ให้ทราบนั้น แสดงถึงเจตนาที่จะโน้มน้าวให้เกิดความน่าเชื่อถือว่าตนสามารถติดต่อหรือขอความช่วยเหลือจากกรรมการประเมินผลงานได้จริง เพื่อจะได้ยินยอมจ่ายเงินให้ ถึงแม้ว่ากลุ่มข้าราชการครูดังกล่าวยังไม่จ่ายเงินหรือไม่ยินยอมที่จะจ่ายเงิน และผู้ฟ้องคดีจะยังไม่ได้รับเงินที่เรียกไปก็ตาม ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่ขณะเรียกแล้ว การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน แสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จึงเห็นควรลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีมติให้ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยอาศัยพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประกอบกับคำอุทธรณ์ และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ฟ้องคดี แล้วเห็นว่า พฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน กระทำการที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

/ตามมาตรา...

ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งเพิ่มโทษ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นการออกคำสั่งที่คลาดเคลื่อน เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งไล่ออก ไม่ใช่คำสั่งเพิ่มโทษ จึงมีมติให้ยกอุทธรณ์ และแก้ไขคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษ จากคำสั่งเพิ่มโทษ เป็น คำสั่งไล่ออกจากราชการให้ถูกต้องต่อไป และมีหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/๕๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ แจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน เพิกถอนคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดี เป็น ไล่ออกจากราชการ เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/๕๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมายคินทุกประการ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ในข้อหาที่ฟ้องว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ที่เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไว้พิจารณา ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นคดีนี้

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ มีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยอาศัยพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประกอบกับคำอุทธรณ์ และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ฟ้องคดี แล้วมีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

/จึงมีปัญหา...

จึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ นับแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ วรรคสาม บัญญัติว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๘๔ วรรคสอง บัญญัติว่า การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คดีนี้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามสำนวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง มีพยานบุคคลปาก

และ ให้ปากคำสอดคล้องต้องกันสมเหตุสมผลมีสาระสำคัญว่า พยานเป็นผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เข้าพบผู้ฟ้องคดีเพื่อขอคำแนะนำในเรื่องการส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้เปิดเผยรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ให้ทราบ และได้บอกให้จ่ายเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการแต่ละคน เช่น ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น แล้วผู้ฟ้องคดีจะช่วยให้ได้เลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โดยที่ไม่ต้องไปวิ่งเต้นกรรมการ ผู้ฟ้องคดีจะดำเนินการให้เสร็จสิ้น โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่ถือเงิน เมื่อรวบรวมครบแล้วให้ออนเข้าบัญชี แต่ยังไม่มีการจ่ายเงินให้ผู้ฟ้องคดี และพยานปาก

ให้ถ้อยคำมีสาระสำคัญว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือส่งแผ่นบันทึกข้อมูลรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ซึ่งได้รับเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ แล้วตนได้บันทึกเสนอผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้บอกให้ตนพิมพ์รายชื่อจากแผ่นบันทึกข้อมูลดังกล่าวโดยอ้างว่าจะนำรายชื่อไปปรึกษากับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

/ขอนแก่น...

ขอนแก่น เขต ๓ และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ก่อน ส่วนจะมีการพูดคุยกันอย่างไร ตนไม่ทราบ ในขั้นนี้แม้ผู้ฟ้องคดีจะปฏิเสธข้อกล่าวหา แต่ในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปรากฏตามรายงานการประชุม อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ว่า ผู้ฟ้องคดีแถลงการณ์ด้วยวาจายอมรับว่ามีคณะครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเข้าพบตนจริง และยอมรับว่าตนได้อ่านรายชื่อที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการประเมินให้ผู้เข้าพบฟังจริง และได้มีการกล่าวถึงจำนวนเงินจริง และในชั้นการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดียอมรับในคำอุทธรณ์ว่า เรื่องที่มีการร้องเรียนเกิดจากฝ่ายข้าราชการครูผู้ร้องเรียนขอเข้าพบผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและมีประสบการณ์ เพื่อขอคำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการเลื่อนวิทยฐานะ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มีความคิดหรือเจตนาแต่แรกที่จะเรียกรับเงิน หรือเป็นฝ่ายที่ริเริ่มเสนอตัวขอเป็นผู้ประสานงานหรือเป็นฝ่ายเข้าหาผู้ร้องเรียนเพื่อหาโอกาสเรียกรับเงิน ผู้ฟ้องคดีได้พูดให้คำแนะนำกลุ่มบุคคลผู้ร้องเรียนในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความก้าวหน้า ซึ่งเป็นวิสัยปกติโดยทั่วไปที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ จึงไม่เป็นการแสดงเจตนาเรียกรับประโยชน์จากข้าราชการครูกลุ่มดังกล่าวแต่ประการใด ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีไม่อุทธรณ์คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้พูดให้คำแนะนำกลุ่มข้าราชการครูที่เข้าพบตนจริง ซึ่งคำแนะนำดังกล่าวแม้อาจเกิดประโยชน์ต่อข้าราชการครูผู้ใต้บังคับบัญชา แต่เป็นกรณีไม่เหมาะสม หมิ่นเหม่ต่อการมองว่าหาผลประโยชน์ จึงมีความสำนึกในความผิดที่ผู้บังคับบัญชาได้ลงโทษ และยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/๕๖๐๙ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ส่งรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ตรวจสอบถูกต้องก่อนออกเป็นคำสั่ง ซึ่งเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ได้บันทึกเสนอผู้ฟ้องคดีว่า “ด้วย ก.ค.ศ. ได้กำหนดรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ซึ่งมีรายชื่อในแผ่นบันทึกข้อมูลที่แนบ จึงเรียนเพื่อโปรดทราบและพิจารณา รวมเรื่องไว้ดำเนินการและถือปฏิบัติ” และผู้ฟ้องคดีลงนามเห็นชอบแล้ว จึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้เปิดเผยรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/๕๖๐๙ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ให้ข้าราชการครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษที่เข้าพบทราบ ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ จะออกประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่

/และผลงาน...

และผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และได้แจ้งให้ข้าราชการครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่เข้าพบตนจ่ายเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดูแล อำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการแต่ละคน เช่น ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น แล้วผู้ฟ้องคดีจะช่วยให้ได้เลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โดยที่ไม่ต้องไปวิ่งเต้นกรรมการ ผู้ฟ้องคดีจะดำเนินการให้เสร็จสิ้น โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่ถือเงิน เมื่อรวบรวมครบแล้วให้ออนเข้าบัญชี แต่ยังไม่มีการจ่ายเงินให้ผู้ฟ้องคดี แม้รายชื่อกรรมการดังกล่าวจะต้องแจ้งให้ผู้ขอรับการประเมินทราบตามหลักประกันความเป็นธรรมในการพิจารณาทางปกครอง แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/๕๖๐๙ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ส่งรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดดังกล่าว เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนออกเป็นคำสั่ง โดยกำหนดชั้นความลับของหนังสือดังกล่าวไว้ จึงถือว่า หนังสือดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารลับตามข้อ ๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ห้ามเปิดเผยก่อนที่จะออกเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามขั้นตอนต่อไป ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับมอบอำนาจให้สั่ง และปฏิบัติราชการแทน และรับผิดชอบงานกลุ่มบริหารงานบุคคล (เฉพาะกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง กลุ่มงานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และกลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ) แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ที่ ๑๙๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จึงมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหนังสือดังกล่าวให้ปลอดภัยตามข้อ ๗ ของระเบียบดังกล่าว ที่กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหน่วยงานของตน การที่ผู้ฟ้องคดีนำข้อมูลข่าวสารลับในหนังสือดังกล่าวมาเปิดเผยให้ข้าราชการครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษที่เข้าพบทราบ ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ จะออกประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่และผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และบอกให้ข้าราชการครูผู้ส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่เข้าพบตนจ่ายเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดูแล อำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการแต่ละคน เช่น ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น แล้วผู้ฟ้องคดีจะช่วยให้ได้เลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โดยที่ไม่ต้องไปวิ่งเต้นกรรมการ ผู้ฟ้องคดีจะดำเนินการให้เสร็จสิ้น โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่ถือเงิน เมื่อรวบรวมครบแล้วให้ออนเข้าบัญชี ทั้งที่การประเมินเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จะต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และมีมาตรฐานเพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ประเมินเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษทุกคน

/และเพื่อให้...

และเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ อันจะเป็นการผดุงไว้ซึ่งระบบคุณธรรมในการสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารราชการแผ่นดิน พฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีหาใช่การพูดให้คำแนะนำแก่ข้าราชการครู ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความก้าวหน้าตามวิสัยปกติโดยทั่วไปที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างไม่ หากแต่เป็นการเรียกร้อยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจคณะกรรมการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่และผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมาย ให้กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณแก่ข้าราชการครูที่เสนอผลงานเพื่อขอรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ แม้ยังไม่มีใครจ่ายเงินให้ผู้ฟ้องคดีเรียกร้อยอมจะรับก็ตาม ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ ๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน มาตรา ๑๔๓ บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดระวางโทษไว้ กรณีจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า พฤติการณ์การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน กระทำการที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และมีมติให้ยกอุทธรณ์ จึงชอบแล้ว

สำหรับที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป เป็นการลงโทษซ้ำกับคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป นั้น เห็นว่า เมื่อการกระทำความผิดในครั้งนี้อยู่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการ

/การศึกษา...

การศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ลงโทษตัดเงินเดือน โดยให้ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไปแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง เพิ่มโทษ โดยเพิ่มโทษตามคำสั่งเดิม จากลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน เป็น ให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไปอีก โดยมีได้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ดังกล่าว จึงเป็นการลงโทษซ้ำ สำหรับการกระทำผิดครั้งเดียวกันและมูลเหตุเดียวกัน อันเป็นการต้องห้ามตามหลักกฎหมายทั่วไป ที่ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าหนึ่งครั้งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำ เพียงครั้งเดียว และถือได้ว่าเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลผู้ถูกลงโทษตามที่มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับในห้วงเวลานั้น รับรองไว้ เกินความจำเป็นแก่การรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะที่กฎหมายฉบับที่ให้อำนาจ จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ๆ มุ่งหมายจะให้ความคุ้มครอง ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์โต้แย้งปัญหานี้ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งเพิ่มโทษตามคำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นการออกคำสั่งที่คลาดเคลื่อน เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งไล่ออก ไม่ใช่คำสั่งเพิ่มโทษ และมีมติให้แก้ไขคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง เพิ่มโทษ เป็น คำสั่งไล่ออกจากราชการให้ถูกต้องต่อไป โดยมีได้ มีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป จึงยังไม่ถูกต้อง อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เฉพาะในส่วนที่มีมติให้แก้ไขคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง เพิ่มโทษ เป็น คำสั่งไล่ออกจากราชการให้ถูกต้องต่อไป โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ดังนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ควรดำเนินการ

/เพื่อมีมติ...

เพื่อมีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ ๑๗๗๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน
โดยให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งดังกล่าว และคืนเงินเดือนที่ตัดไปให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งหมด

นายสมยศ วัฒนภิรมย์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นางสิริกาญจน์ พานพิทักษ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายณัฐ รัฐอมฤต
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายธีระเดช เดชะชาติ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุรัตน์ พุ่มพวง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายคะนิง จันท์สงเคราะห์

